

URZĄD STATYSTYCZNY W BYDGOSZCZY
ul. Konarskiego 1-3, 85-066 Bydgoszcz

Kontakt: e-mail: SekretariatUSBDG@stat.gov.pl
tel. 52 366 93 90
faks 52 366 93 56

Internet: www.stat.gov.pl/bydgosz

KOMUNIKAT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO W LISTOPADZIE 2013 R.

Nr 11/2013

opublikowany 31.12.2013

- ⇒ Przeciętne zatrudnienie w listopadzie 2013 r. ukształtowało się na poziomie niższym (o 0,6%) niż w analogicznym miesiącu 2012 r. (przed rokiem w listopadzie notowano spadek na poziomie 1,0%).
- ⇒ Stopa bezrobocia rejestrowanego (17,8%) wzrosła w skali roku o 0,5 p. proc., a w stosunku do października br. o 0,4 p. proc. Do urzędów pracy wpłynęło więcej ofert pracy w porównaniu z listopadem 2012 r., ale mniej w porównaniu z poprzednim miesiącem.
- ⇒ W listopadzie br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w ujęciu rocznym w większym stopniu niż przed rokiem (wzrost o 3,6%, w analogicznym miesiącu 2012 r. — wzrost o 2,5%).
- ⇒ Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w III kwartale 2013 r. wzrosły w skali roku o 0,6%. W porównaniu z listopadem 2012 r. wzrosły ceny większości artykułów żywnościowych; wzrosły także koszty użytkowania mieszkania.
- ⇒ Ceny większości produktów roślinnych w skupie i na targowiskach (z wyjątkiem ziemniaków) były niższe niż przed rokiem. W skali miesiąca obniżyły się jedynie ceny ziemniaków w skupie (o 1,8%). Ceny żywności w skupie były niższe, a mleka wyższe niż przed rokiem i miesiącem (odpowiednio o 26,4% i o 5,6%). Targowiskowe ceny prosiąt na chów były wyższe w obu analizowanych okresach (odpowiednio o 5,2% i o 2,9%). Uwarunkowania do chowu trzody chlewnej w porównaniu z poprzednim miesiącem br. pogorszyły się.
- ⇒ Produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w skali roku (o 7,9%, wobec spadku o 5,4% w listopadzie ub. roku). W skali roku odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w przedsiębiorstwach budowlanych (o 4,2%; przed rokiem wzrost o 8,9%).
- ⇒ Liczba oddanych do użytkowania mieszkań była wyższa niż w listopadzie ub. roku (o 15,7%). Najwięcej mieszkań przekazali inwestorzy indywidualni.
- ⇒ W skali roku odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej (o 3,8%) i hurtowej (o 2,5%); przed rokiem notowano odpowiednio spadek o 4,3% i wzrost o 2,9%.

SPIS TREŚCI

	Strona
Rynek pracy	4
Wynagrodzenia	8
Ceny detaliczne	9
Rolnictwo	11
Przemysł i budownictwo	14
Budownictwo mieszkaniowe	16
Rynek wewnętrzny	19
Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim	20

UWAGI OGÓLNE

Prezentowane w Komunikacie dane:

- o zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz o produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, produkcji budowlano-montażowej, a także o sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o sektorze przedsiębiorstw, dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej,
- o cenach detalicznych dotyczą towarów żywnościowych i nieżywnościowych oraz usług, które pochodzą z notowań cen prowadzonych przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen; ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu,
- o skupie produktów rolnych obejmują skup od producentów z terenu województwa; ceny podano bez podatku VAT,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw oraz nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym wyrażone są w cenach bieżących i stanowią podstawę dla obliczenia wskaźników struktury. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2010 r.).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tekście i tablicach.

Dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007.

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2007 (PKD 2007)

skrót	pełna nazwa
	sekcje
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
handel; naprawa pojazdów samochodowych	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
zakwaterowanie i gastronomia	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
administrowanie i działalność wspierająca	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	produkcja wyrobów z drewna, oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
produkcja wyrobów z metali	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

ZNAKI UMOWNE

Kreska	(–)	–	zjawisko nie wystąpiło.
Kropka	(.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak	(x)	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	(*)	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
Znak	(Δ)	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

Dane charakteryzujące województwo kujawsko-pomorskie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez US w Bydgoszczy oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła.

RYNEK PRACY

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim w listopadzie 2013 r. ukształtowało się na poziomie 241,2 tys. osób, tj. o 0,6% niższym niż przed rokiem (o 1,0% niższym niż w listopadzie 2012 r.). **Stopa bezrobocia** wyniosła 17,8%, tj. o 0,5 p. proc. więcej niż przed rokiem.

W listopadzie 2013 r. spadek przeciętnego zatrudnienia w skali roku odnotowano w większości sekcji, z czego największy (podobnie jak w poprzednich miesiącach br.) wystąpił w zakwaterowaniu i gastronomii (o 13,6%) oraz w budownictwie (o 4,7%). Przeciętne zatrudnienie najbardziej zwiększyło się w sekcji administrowanie i działalność wspierająca (o 22,3%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 5,0%).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2013		I–XI 2013	
	w tys.	XI 2012 = 100	w tys.	I–XI 2012 = 100
O g ó ł e m	241,2	99,4	240,9	98,5
w tym:				
Przemysł	123,7	98,9	123,4	98,2
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	114,8	98,6	114,5	98,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6,1	105,0	6,0	101,9
Budownictwo	22,5	95,3	22,3	92,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	48,4	96,4	48,5	95,6
Transport i gospodarka magazynowa	12,7	103,9	12,8	105,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2,9	86,4	2,9	83,0
Informacja i komunikacja	1,8	98,9	1,9	101,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4,3	100,0	4,3	99,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	12,9	122,3	12,9	118,5

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO ZATRUDNIENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW
(przeciętna miesięczna 2010=100)

W odniesieniu do października br. przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się o 0,2%, w tym najbardziej w informacji i komunikacji (o 2,1%).

W okresie styczeń-listopad br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 240,9 tys. osób, tj. o 1,5% niższym niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem spadek o 0,9%).

W końcu listopada 2013 r. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego wyniosła 146,7 tys. osób i była większa o 4,3 tys. osób niż w listopadzie 2012 r. (o 3,0%) i większa o 3,6 tys. osób (o 2,5%) niż w październiku 2013 r. Kobiety stanowiły 54,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem 55,2%).

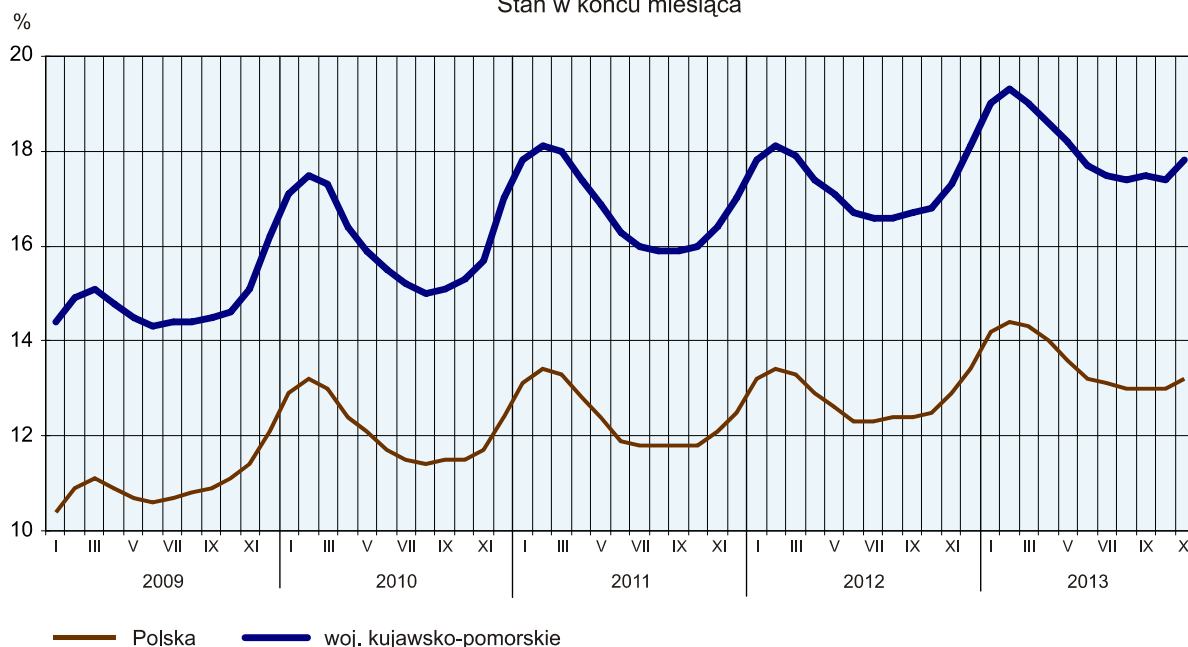
Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2012	2013	
		X	XI
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca) w tys.	142,4	143,1	146,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	17,4	16,9	16,4
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	13,3	17,4	12,9
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu miesiąca) w %	17,3	17,4	17,8

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie kujawsko-pomorskim w końcu listopada 2013 r. ukształtowała się na poziomie 17,8% (w kraju była niższa o 4,6 p. proc.). W stosunku do listopada ub. roku była wyższa o 0,5 p. proc., a w porównaniu z październikiem 2013 r. — wyższa o 0,4 p. proc. Kujawsko-Pomorskie nadal znajdowało się wśród województw o najwyższej stopie bezrobocia, zaraz po warmińsko-mazurskim (21,1%). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwie wielkopolskim (9,5%).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

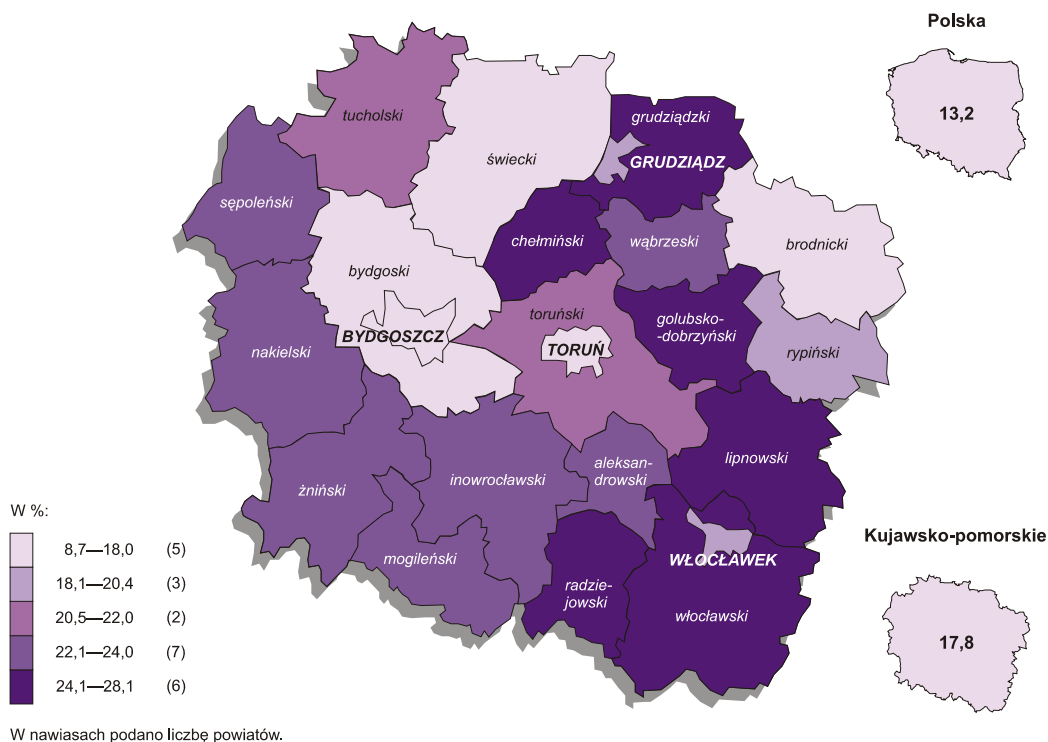
Stan w końcu miesiąca

W województwie kujawsko-pomorskim do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia nadal należały powiaty: lipnowski (28,1%, wobec 27,6% w listopadzie 2012 r.), włocławski (27,6%, wobec 27,2%) oraz grudziądzki (26,4%, wobec 26,7%), a o najniższej Bydgoszcz (8,7%, wobec 8,4%) oraz Toruń (10,2%, wobec 9,3%). W skali roku stopa bezrobocia zwiększyła się w 18 powiatach, w największym stopniu w powiatach: radziejowskim (o 2,5 p. proc.), toruńskim (o 2,4 p. proc.) oraz mogileńskim (o 2,2 p. proc.); zmniejszyła się natomiast w 5 powiatach, m.in. w Grudziądzu (o 1,6 p. proc.) oraz w powiecie sępoleńskim (o 0,4 p. proc.).

W listopadzie 2013 r. w powiatowych urzędach pracy **zarejestrowano** 16,4 tys. osób bezrobotnych, tj.: o 5,3% mniej niż przed rokiem i o 3,0% mniej niż w październiku 2013 r. Zwiększył się udział osób rejestrujących się po raz kolejny (o 1,9 p. proc., tj. do 87,9%) w nowo zarejestrowanych ogółem w stosunku do listopada 2012 r. oraz udział osób dotychczas niepracujących (o 1,1 p. proc., tj. do 16,5%). Zmniejszył się natomiast udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 0,5 p. proc., tj. do 4,8%). Udział absolwentów pozostał na niezmiennym poziomie (8,4%). Stopa napływu bezrobotnych¹ do urzędów pracy wyniosła 2,0%.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG POWIATÓW W 2013 R. Stan w końcu listopada

W tym samym czasie z ewidencji **wyrejestrowano** 12,9 tys. osób bezrobotnych, tj. mniej: o 3,6% niż w listopadzie ub. roku i o 26,0 % mniej niż w październiku 2013 r. Z tytułu podjęcia pracy (głównej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 6,8 tys. osób (przed rokiem 5,8 tys.). Udział tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się o 9,4 p. proc. w ujęciu rocznym (do 53,2%). Spośród osób wykreślonych z ewidencji zwiększył się odsetek wyrejestrowanych w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 0,3 p. proc., tj. do 25,8%). Zmniejszyła się liczba osób, które utraciły status bezrobotnego w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 7,5 p. proc., tj. do 7,1%) oraz które nabyły prawa emerytalne lub rentowe (o 0,2 p. proc., tj. do 1,3 %). Stopa odpływu bezrobotnych² z urzędów pracy wyniosła 9,0%.

W końcu listopada 2013 r. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 124,4 tys. bezrobotnych, a ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem w stosunku rocznym zwiększył się o 3,0 p. proc. (do 84,8%).

W województwie kujawsko-pomorskim bezrobotni będący **w szczególnej sytuacji na rynku pracy** w końcu listopada 2013 r. stanowili 93,4% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 92,4%). Do bezrobotnych

¹ Stosunek liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

² Stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w miesiącu sprawozdawczym do liczby bezrobotnych na koniec poprzedniego miesiąca.

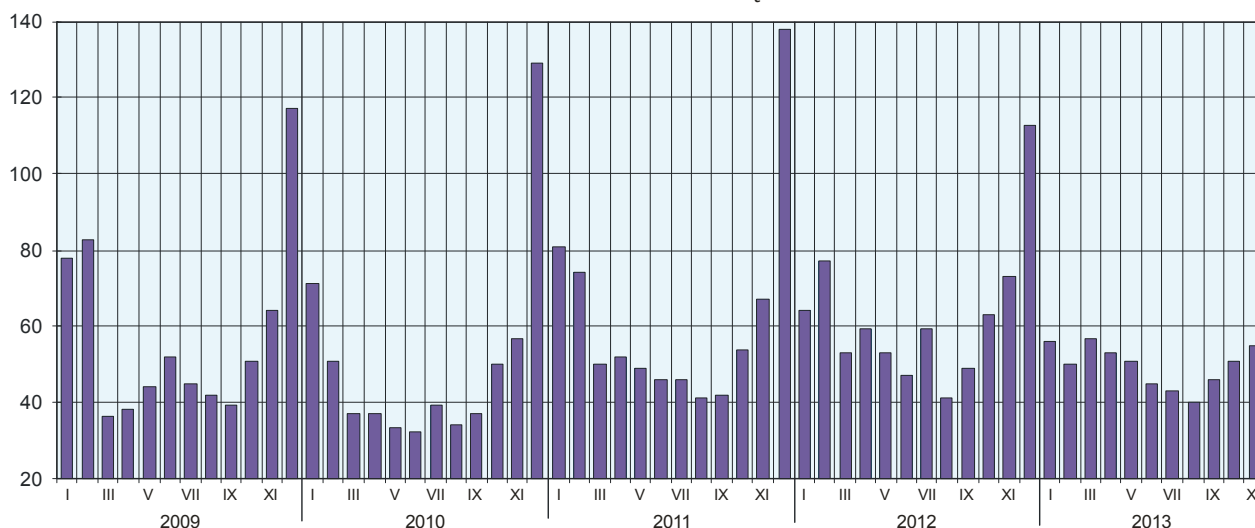
w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane są m.in. osoby długotrwale bezrobotne³, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem wzrósł w skali roku o 2,7 p. proc. Zwiększył się także udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 2,1 p. proc.), osób bez kwalifikacji zawodowych (o 1,3 p. proc.), odsetek kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka i osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (po 0,5 p. proc.) oraz osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 0,1 p. proc.). Zmniejszył się zaś udział osób bezrobotnych do 25 roku życia (o 1,1 p. proc.) oraz udział osób bez wykształcenia średniego (o 0,1 p. proc.).

Wybrane kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy kształtowały się następująco:

Bezrobotni	XI 2012	2013	
		X	XI
	w procentach ogółem		
Do 25 roku życia	20,9	19,9	19,8
Powyżej 50 roku życia	20,2	22,1	22,3
Długotrwale	54,4	56,5	57,1
Bez kwalifikacji zawodowych	32,7	33,9	34,0
Bez doświadczenia zawodowego	22,5	22,7	22,6
Bez wykształcenia średniego	62,5	61,9	62,4
Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia	10,6	11,1	11,1
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	12,8	13,4	13,3

W listopadzie 2013 r. do urzędów pracy zgłoszono 4,0 tys. **ofert pracy**, tzn. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. więcej o 0,7 tys. w porównaniu z listopadem 2012 r. i o 0,8 tys. mniej niż w październiku 2013 r. W końcu miesiąca na 1 ofertę pracy przypadało 55 bezrobotnych (odpowiednio 73 przed rokiem i 51 przed miesiącem).

BEZROBOTNI NA 1 OFERTĘ PRACY
Stan w końcu miesiąca

Z danych urzędów pracy wynika, że według stanu w końcu listopada br. 8 zakładów pracy zapowiedziało w najbliższym czasie zwolnienie 490 pracowników (przed rokiem odpowiednio 21 zakładów i 780 pracowników).

³ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

WYNAGRODZENIA

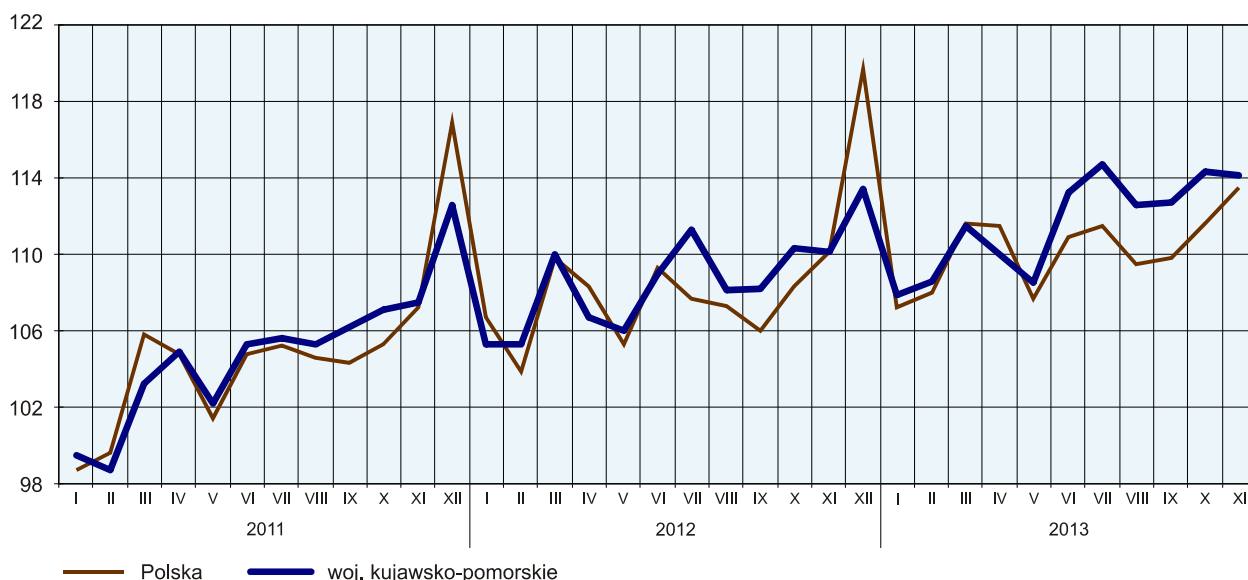
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie 2013 r. w województwie kujawsko-pomorskim ukształtowało się na poziomie 3251,53 zł (w kraju 3897,88 zł) i było o 3,6% wyższe niż w listopadzie 2012 r. (przed rokiem wzrost o 2,5%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ogółem w sektorze przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2013		I–XI 2013	
	w zł	XI 2012 = 100	w zł	XI 2012 = 100
O g ó ł e m	3251,53	103,6	3188,81	103,3
w tym:				
Przemysł	3397,69	104,0	3337,09	103,7
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	3352,19	103,9	3298,79	103,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3538,69	103,6	3402,69	103,7
Budownictwo	3306,87	103,8	3296,86	105,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2988,68	104,8	2935,38	102,6
Transport i gospodarka magazynowa	2735,05	104,1	2670,58	100,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2493,14	108,9	2580,95	114,7
Informacja i komunikacja	4975,44	101,1	4786,20	100,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3724,40	95,3	3534,36	98,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2240,70	104,4	2277,41	106,0

W porównaniu z listopadem 2012 r. wzrost przeciętnych wynagrodzeń odnotowano prawie we wszystkich sekcjach. Więcej niż przeciętnie w województwie wzrosły płace w zakwaterowaniu i gastronomii (o 8,9%), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 4,8%), w administrowaniu i działalności wspierającej (o 4,4%), w transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,1%), w przetwórstwie przemysłowym (o 3,9%) oraz w budownictwie (o 3,8%). Niższy niż przed rokiem poziom przeciętnych wynagrodzeń zanotowano w obsłudze rynku nieruchomości (o 4,7%).

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO OGÓŁEM W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW
(przeciętna miesięczna 2010=100)

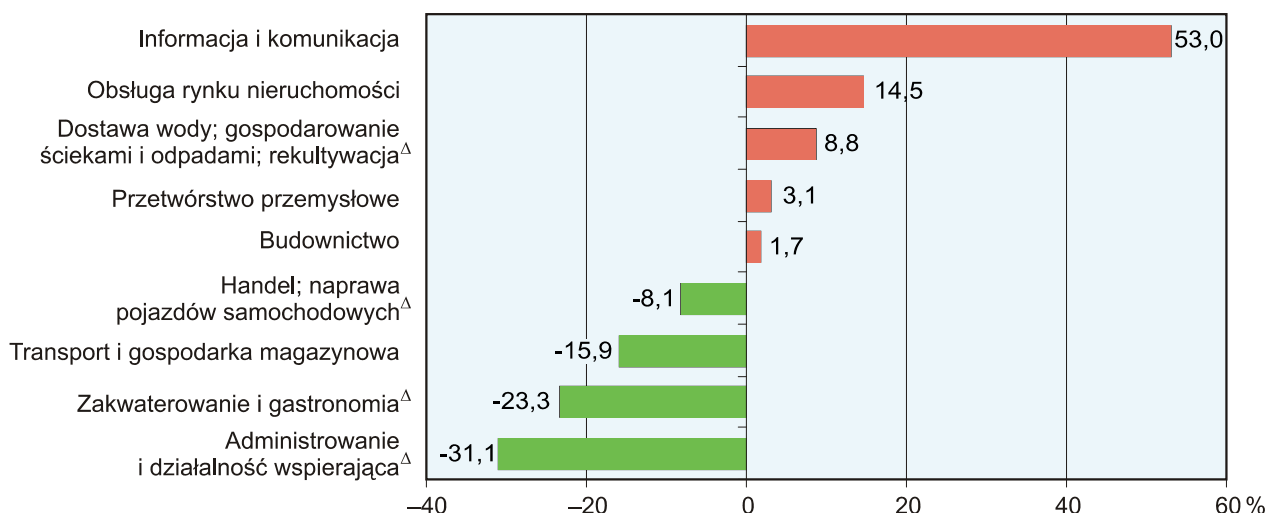

W odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia brutto ogółem w sektorze przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego w listopadzie br. najwyższe wynagrodzenia otrzymywali zatrudnieni w sekcji informacja i komunikacja (o 53,0% wyższe). Niższe wynagrodzenia odnotowano m.in. w administrowaniu i działalności

wspierającej (o 31,1% niższe od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (o 23,3% niższe).

W odniesieniu do października 2013 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem ukształtowało się na poziomie niższym (o 0,1%), w tym najbardziej zmalało w budownictwie (o 4,0%) oraz w administrowaniu i działalności wspierającej (o 2,7%). Największy wzrost w skali miesiąca zanotowano w obsłudze rynku nieruchomości (o 6,0%).

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO OD ŚREDNIEGO WYNAGRODZENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW W WOJEWÓDZTWIE W LISTOPADZIE 2013 R.

W okresie styczeń-listopad 2013 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 3188,81 zł, czyli o 3,3% więcej niż w analogicznym okresie 2012 r. (przed rokiem wzrost o 3,7%). Największy wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w skali roku odnotowano w zakwaterowaniu i gastronomii — o 14,7%.

CENY DETALICZNE

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie kujawsko-pomorskim w III kwartale 2013 r. wzrosły w skali roku w mniejszym stopniu niż przeciętnie w roku poprzednim (o 0,6%, wobec wzrostu o 3,7% w III kwartale 2012 r.). Największy wzrost cen w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego zanotowano w grupach transport (o 2,3%) oraz żywność i napoje bezalkoholowe (o 1,2%). Spadek cen odnotowano w grupie edukacja (o 2,9%) oraz napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 0,5%).

W III kwartale 2013 r. w województwie kujawsko-pomorskim tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku było wyższe niż przeciętnie w kraju (0,1%).

Wyszczególnienie	2012		2013	
	II kw.	III kw.	II kw.	III kw.
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100			
Ogółem	104,0	103,7	100,8	100,6
Żywność i napoje bezalkoholowe	104,2	105,5	101,3	101,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,5	104,4	105,2	99,5
Odzież i obuwie	96,8	94,9	96,0	100,0
Mieszkanie	104,8	104,2	101,3	101,0
Zdrowie	104,1	103,9	101,2	99,7
Transport	109,3	107,9	96,7	102,3
Rekreacja i kultura	99,7	100,1	104,8	99,6
Edukacja	104,0	103,6	104,3	97,1

Ceny detaliczne większości artykułów żywnościowych w listopadzie 2013 r. były wyższe niż przed rokiem.

Największy wzrost cen artykułów z grupy „pieczywo i produkty zbożowe” objął kaszę jęczmienną (o 3,5%) oraz mąkę pszenną (o 2,5%). Najbardziej obniżyła się cena ryżu (o 11,2%) oraz bułki pszennej (o 6,8%).

W stosunku rocznym spadły ceny mięsa, i tak: mięsa wołowego bez kości — z udźca (o 4,4%), kurcząt patroszonych (o 3,0%) i wieprzowego z kością — schab środkowy (o 3,3%). Spośród notowanych wędlin wzrost objął cenę szynki wieprzowej gotowanej (o 2,5%) i kielbasy wędzonej (o 3,1%) oraz kielbasy suszonej (o 5,0%). Cena filetów z morskczuka spadła o 2,0%, a cena karpia świeżego spadła o 5,5%.

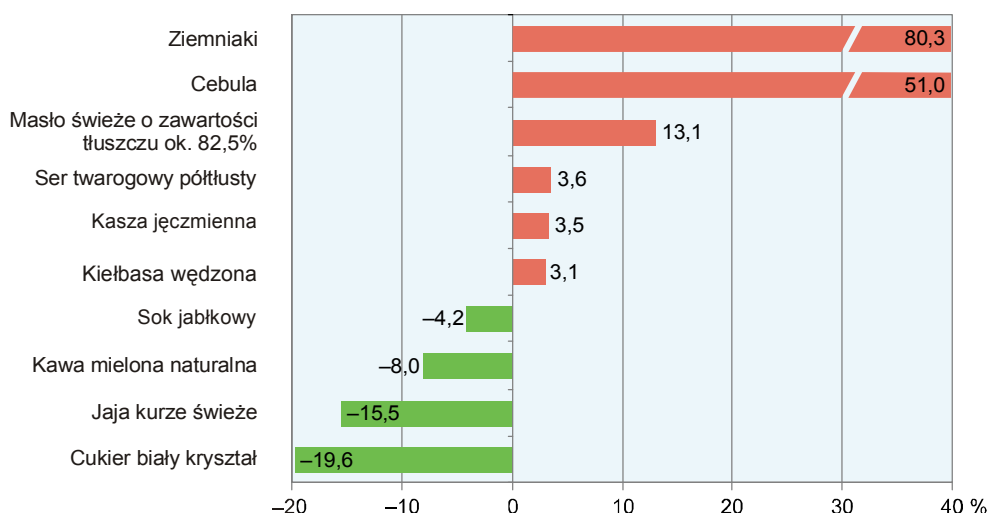
W grupie „mleko i sery” największy wzrost cen dotyczył sera dojrzewającego – o 10,6%. Wzrosła również cena: mleka krowiego spożywczego o zawartości tłuszczu 2–2,5% (o 5,6%), mleka krowiego spożywczego, sterylizowanego o zawartości tłuszczu 3–3,5% (o 5,1%) oraz twarogu półtłustego (o 3,6%). Znacznie spadły ceny jaj kurzych świeżych — o 15,5%.

Z grupy „oleje i pozostałe tłuszcze” podrożało najbardziej masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 13,1%) i margaryna (o 5,7%). Spadek cen objął olej rzepakowy produkcji krajowej (o 4,5%).

Znaczne zmiany cen wystąpiły w grupie „owoce i warzywa”. W skali roku wzrosły najbardziej ceny ziemniaków (o 80,3%) oraz cebuli (o 51,0%). Zwiększyła się także cena jabłek (o 26,0%) i cytryn (o 2,0%). Odnotowano spadek cen pomarańczy (o 5,1%).

ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH W LISTOPADZIE 2013 R.

(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

Wśród pozostałych artykułów żywnościowych odnotowano w skali roku wzrost cen m.in. herbaty czarnej, liściastej – za 100g (o 4,9%), natomiast nastąpił spadek ceny cukru białego kryształ (o 19,6%), kawy naturalnej mielonej (o 8,0%) oraz soku jabłkowego (o 4,2%).

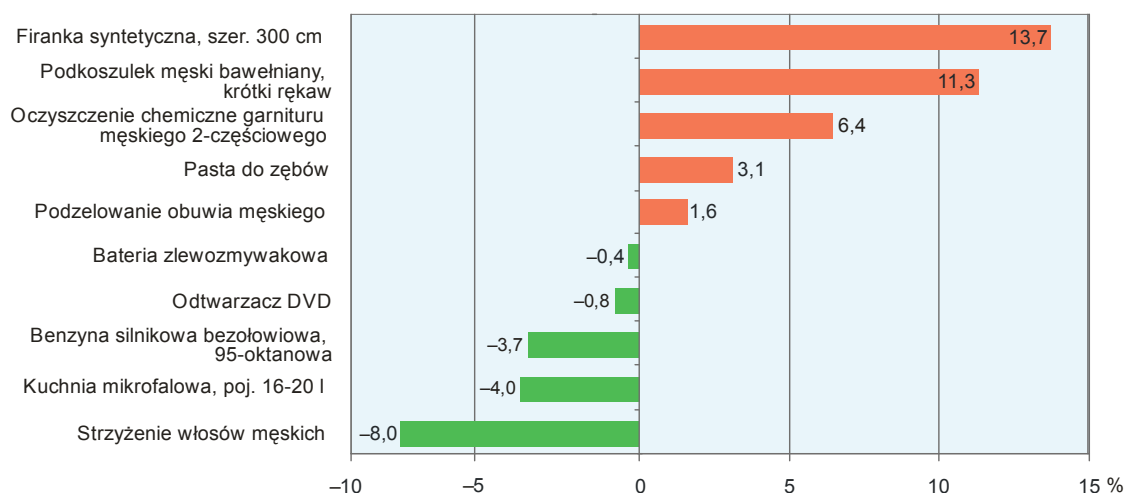
W listopadzie 2013 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wzrosły koszty użytkowania mieszkania. Zanotowano wzrost opłat za ciepłą wodę — za 1 m³ (o 6,6%) i zaopatrzenie w zimną wodę z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m³ (o 1,9%). Mniejszy niż przed rokiem był koszt centralnego ogrzewania lokali mieszkalnych (za 1 m³ powierzchni użytkowej) – o 5,2% oraz zakupu węgla kamiennego (za 1 tonę) — spadek o 0,9%.

Zanotowano spadek cen paliw, w tym benzyny silnikowej bezołowiowej (95-oktanowej — za 1 l) — o 3,7% i oleju napędowego — o 3,5%. Mimo tego, przejazd taksówką w taryfie dziennej (za 5 km) podrożał o 2,2%, a pasażerowie komunikacji miejskiej płacili o 0,4% więcej za bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim.

Wzrost cen objął towary i usługi związane z kulturą, np. wzrosła w skali roku o 7,0% cena biletu do kina.

Wśród pozostałych badanych artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych wzrosły ceny m.in.: firanki syntetycznej, szer. 300 cm (wzrost o 13,7%), talerza głębokiego porcelanowego dekorowanego o średnicy 22–24 cm (o 8,2%), pasty do zębów 100 ml (o 3,1%) oraz podzelowania obuwia męskiego (o 1,6%). Obniżyły się w skali roku ceny m.in.: strzyżenia włosów męskich (o 8,0%), kuchni mikrofalowej o poj. 16–20 l (o 4,0%), rajstop damskich gładkich, 15 den (o 7,8%) i odtwarzacza DVD (spadek o 0,8%).

**ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW NIEŻYWNOSCIOWYCH
I USŁUG KONSUMPCYJNYCH W LISTOPADZIE 2013 R.**
(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

ROLNICTWO

W listopadzie br. w województwie kujawsko-pomorskim przeciętne ceny skupu zbóż i mleka były wyższe niż przed miesiącem (pszenicy o 1,5%, żyta o 1,1%, mleka o 5,6%), natomiast ceny ziemniaków i żywca rzeźnego — niższe (ziemniaków o 1,8%, bydła o 0,4%, trzody chlewnej o 6,5%, drobiu o 4,5%). W odniesieniu do analogicznego miesiąca ub. roku w skupie płacono mniej za zboża (pszenicę o 23,2%, żyto o 29,8% mniej) oraz za żywca rzeźny (bydło o 7,6%, trzodę chlewną o 8,4% i drób o 0,2% mniej), a więcej za ziemniaki (o 29,7%) i mleko (o 26,4%). Na targowiskach, zarówno w skali miesiąca, jak i roku wyższe były ceny ziemniaków (odpowiednio o 2,8% i o 90,8%) oraz prosiąt na chów (odpowiednio o 2,9% i o 5,2%). Za pszenicę i żyto płacono więcej niż przed miesiącem (odpowiednio o 9,7% i o 19,5%), ale mniej niż przed rokiem (odpowiednio o 9,6% i o 23,8%). Zmiany cen na rynku żywca wieprzowego i zbóż wpłynęły na pogorszenie wskaźnika opłacalności tuczu trzody chlewnej (spadek z 12,4 w październiku 2013 r. na 9,7 obecnie).

Listopad był miesiącem umiarkowanie wilgotnym i mało słonecznym. W I i II dekadzie miesiąca utrzymywały się temperatury w granicach od 3 do 4°C, nocą niekiedy spadały poniżej 0°C. Nie przerwało to jednak prac jesiennych oraz wegetacji roślin ozimych. W III dekadzie listopada temperatury w dzień były bliskie 1°C, a nocą spadały do -4°C. Sprzyjało to przygotowaniu roślin do przezimowania. Średnia temperatura powietrza według stacji hydrologiczno-meteorologicznej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Toruniu wyniosła 5,2°C i była wyższa od średniej z lat 1971–2000 o 2,1°C, przy czym maksymalna temperatura wyniosła 13,6°C, a minimalna -3,7°C. Średnia suma opadów atmosferycznych (ok. 27,9 mm) stanowiła 80% normy z wielolecia. W listopadzie br. odnotowano 18 dni z opadami.

Stan zbóż ozimych można ocenić jako dość dobry. Dokończono zbiór buraków cukrowych, części korzeni zebranych później nie przetransportowano jeszcze do cukrowni. Łagodna aura sprzyjała dokonywaniu orok zimowych.

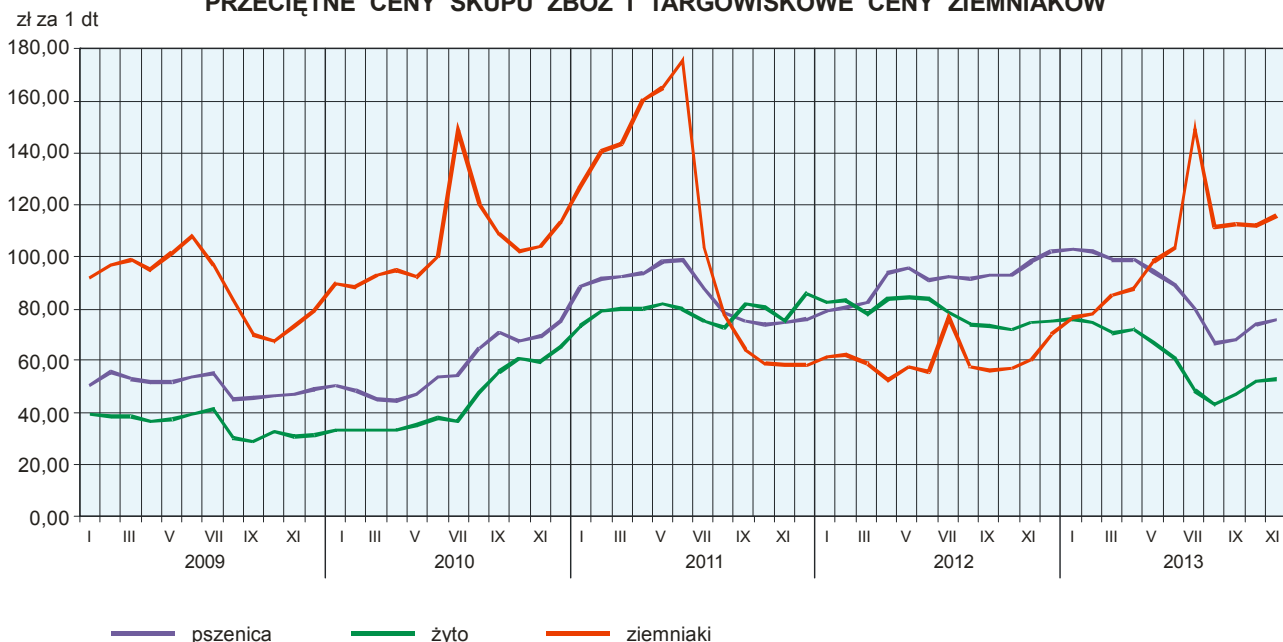
Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII–XI 2013		XI 2013		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w tys. t	XI 2012 = 100	X 2013 = 100
Ziarno zbóż podstawowych ^{bc}	435,8	90,8	58,1	95,7	64,8
w tym:					
pszenica	312,1	97,9	47,0	102,4	81,9
żyto	55,2	125,4	6,7	117,5	41,1

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje: pszenicę, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto. ^c Łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego.

W okresie lipiec-listopad br. **skup zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) był mniejszy niż w ub. roku o 9,2%, w tym pszenicy — mniejszy o 2,1%, a żyta o 25,4% większy. W listopadzie br., dostawy zbóż do skupu (58,1 tys. t) były o 35,2% niższe niż przed miesiącem. Skup pszenicy i żyta w tym okresie był niższy odpowiednio o 18,1% i o 58,9%. W porównaniu z listopadem ub. roku odnotowano wzrost podaży obu analizowanych zbóż.

PRZECIĘTNE CENY SKUPU ZBÓŻ I TARGOWISKOWE CENY ZIEMNIAKÓW

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

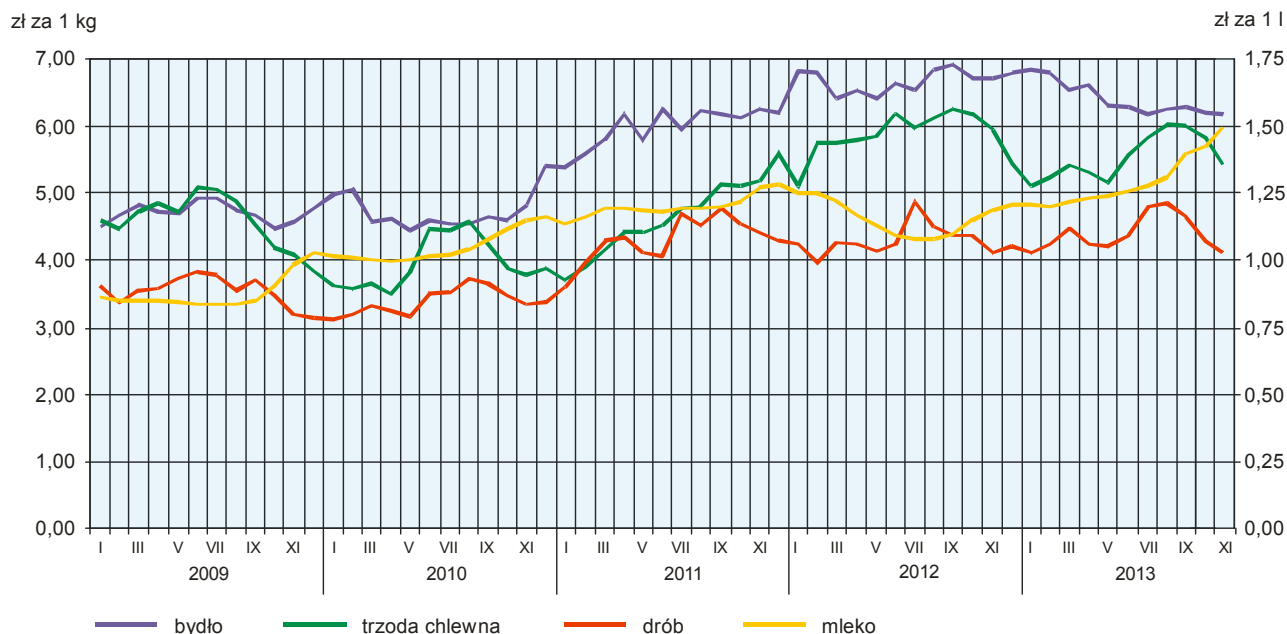
Wyszczególnienie	I–XI 2013		XI 2013		
	w tys. t	I–XI 2012 = 100	w tys. t	XI 2012 = 100	X 2013 = 100
Żywiec rzeźny ^b	284,0	110,2	14,5	88,2	95,2
w tym:					
wołowy (bez cieląt)	28,2	122,1	1,8	88,3	94,6
wieprzowy	167,0	110,3	6,9	74,9	98,2
drobiowy	88,8	107,1	5,8	111,4	92,0
Mleko ^c	676,4	100,8	58,3	105,9	96,0

^a W okresie lipiec-listopad bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w wadze żywej. ^c W milionach litrów.

Od początku br. **skup żywca rzeźnego** (w wadze żywej) był większy o 10,2% od notowanego przed rokiem. Skup żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego był wyższy odpowiednio o 22,1%, 10,3%, oraz 7,1%. W listopadzie br. producenci z województwa kujawsko-pomorskiego dostarczyli do skupu 14,5 tys. t żywca rzeźnego, tj. o 4,8% mniej niż przed miesiącem i o 11,8% mniej niż przed rokiem. Zarówno w skali

roku, jak i miesiąca zmniejszyła się podaż trzody chlewnej i bydła. Skup drobiu w ujęciu miesięcznym był mniejszy, a w ujęciu rocznym większy.

PRZECIĘTNE CENY SKUPU ŻYWCA I MLEKA

Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	XI 2013			I-XI 2013		XI 2013			I-XI 2013	
	zł	XI 2012 = 100	X 2013 = 100	zł	I-XI 2012 = 100	zł	XI 2012 = 100	X 2013 = 100	zł	I-XI 2012 = 100
Ziarno zbóż ^a za 1 dt:										
pszenica	75,24	76,8	101,5	79,86	88,1	83,83	90,4	109,7	90,83	96,0
żyto	52,43	70,2	101,1	53,54	71,0	55,91	76,2	119,5	63,30	82,0
Ziemniaki ^b za 1 dt	28,70	129,7	98,2	39,84	135,3	115,00	190,8	102,8	102,63	170,3
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej:										
w tym:										
bydło (bez cieląt)	6,20	92,4	99,6	6,33	95,6	.	x	x	.	x
trzoda chlewna	5,45	91,6	93,5	5,52	97,0	.	x	x	.	x
drób	4,11	99,8	95,5	4,26	102,2	.	x	x	.	x
Zwierzęta gospodarskie za 1 szt.:										
krowa dojna	x	x	.	x	.	x	x	.	x
jałówka 1-rocza	.	x	x	.	x	.	x	x	.	x
prosię na chów	.	x	x	.	x	165,29	105,2	102,9	159,34	104,5
Mleko za 1 hl	149,99	126,4	105,6	129,52	112,4	.	x	x	.	x

^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach — jadalne.

W listopadzie br., producenci z województwa kujawsko-pomorskiego uzyskiwali wyższe niż przed miesiącem ceny za dostarczoną do skupu pszenicę (o 1,5%) i za żyto (o 1,1%). W obrocie targowiskowym również odnotowano wzrost cen analizowanych zbóż, odpowiednio o 9,7% i o 19,5%. Średnia cena pszenicy w skupie była niższa od ubiegłorocznej o 23,2%, a żyta niższa o 29,8%. W obrocie targowiskowym za pszenicę i żyto płacono mniej — odpowiednio o 9,6% i o 23,8% niż przed rokiem.

W listopadzie br., średnio za 1 dt ziemniaków płacono w skupie 28,70 zł, tj. o 1,8% mniej niż przed miesiącem, ale o 29,7% więcej niż przed rokiem. Przeciętna cena ziemniaków na targowiskach w listopadzie wyniosła 115,00 zł/dt i wzrosła zarówno w skali miesiąca jak i roku odpowiednio o 2,8% i o 90,8%.

W listopadzie br. w skali miesiąca odnotowano spadek **cen żywca wieprzowego** w skupie; za 1 kg tego surowca płacono 5,45 zł (mniej o 6,5%). W ujęciu rocznym przeciętne ceny żywca wieprzowego były niższe o 8,4%.

Spadek cen żywca wieprzowego w skupie i wzrost cen żyta na targowiskach skutkował pogorszeniem się rentowności produkcji żywca wieprzowego w porównaniu z październikiem br. W listopadzie br. cena 1 kg żywca wieprzowego w skupie równoważyła wartość 9,7 kg żyta na targowiskach, wobec 12,4 przed miesiącem (przed rokiem wskaźnik wyniósł 8,1). Średnia cena za prosię przeznaczone do dalszego chowu wzrosła w skali miesiąca o 2,9% (do 165,29 zł/szt) i była równocześnie wyższa w ujęciu rocznym o 5,2%.

Przeciętna **cena skupu drobiu rzeźnego** w listopadzie br. (4,11 zł/kg) była niższa zarówno w skali miesiąca jak i roku, odpowiednio o 4,5% i 0,2%.

W opisywanym miesiącu przeciętna **cena żywca wołowego** (6,20 zł/kg) obniżyła się w stosunku do poprzedniego miesiąca o 0,4%, a w ujęciu rocznym o 7,6%.

W województwie kujawsko-pomorskim od początku br. **skup mleka** wyniósł 676,4 mln l i był o 0,8% większy niż w analogicznym okresie ub. roku. W listopadzie br. dostawy mleka do skupu (58,3 tys. l) były mniejsze w ujęciu miesięcznym o 4,0%, a w ujęciu rocznym większe o 5,9%. Średnia cena tego surowca w listopadzie ukształtowała się na poziomie 149,99 zł za 100 l, tj. wyższym niż przed miesiącem i rokiem odpowiednio o 5,6% i o 26,4%.

RELACJA PRZECIĘTNYCH CEN SKUPU ŻYWCA WIEPRZOWEGO
DO PRZECIĘTNYCH CEN ŻYTA NA TARGOWISKACH

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie kujawsko-pomorskim w listopadzie br. osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 4375,9 mln zł i była (w cenach stałych) wyższa niż przed rokiem o 7,9%, ale niższa w porównaniu z poprzednim miesiącem — o 1,7%.

Na wzrost produkcji sprzedanej przemysłu miała wpływ największa, stanowiąca 96,1% udziału, sekcja tj. przetwórstwo przemysłowe, w której odnotowano wzrost w porównaniu z listopadem ub. roku o 8,3%. Spadek produkcji sprzedanej odnotowano w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 2,5%, przy 1,9% udziale w produkcji przemysłowej).

DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU
(przeciętna miesięczna 2010 = 100; ceny stałe)

Wyższy niż w listopadzie 2012 r. poziom produkcji sprzedanej wystąpił w 17 (spośród 30 występujących w województwie) działach przemysłu. Wzrost listopadowej sprzedaży w odniesieniu do analogicznego okresu ub. roku odnotowano m.in.: w produkcji papieru i wyrobów z papieru (wzrost o 21,7%), w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 19,4%) oraz w produkcji wyrobów z metali (o 15,2%). Spadek zanotowano m.in. w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (spadek wyniósł 20,3%).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, wyniosła w listopadzie br. (w cenach bieżących) 35,4 tys. zł i była wyższa niż przed rokiem (w cenach stałych) o 9,1%. W tym samym okresie zaobserwowano w przemyśle spadek zatrudnienia o 1,1% i wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 4,0%.

W okresie od stycznia do listopada 2013 r. produkcja sprzedana przemysłu wyniosła (w cenach bieżących) 44837,4 mln zł i była (w cenach stałych) wyższa o 2,4% niż w analogicznym okresie ub. roku. Największy wpływ na wzrost produkcji w tym okresie miały działy zajmujące się produkcją papieru i wyrobów z papieru (wzrost o 19,8%) oraz w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 13,7%). Spadek wystąpił natomiast w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 13,8%).

Na tle pozostałych województw, kujawsko-pomorskie zajęło w okresie od stycznia do listopada 2013 r. 8 pozycję pod względem udziału w przychodach ze sprzedaży produkcji przemysłowej kraju.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2013	I–XI 2013	
	analogiczny okres roku poprzedniego = =100	w odsetkach	
O g ó ł e m	107,9	102,4	100,0
w tym:			
Przetwórstwo przemysłowe	108,3	102,0	95,9
w tym:			
produkcja artykułów spożywczych	104,8	101,6	28,3
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	110,6	113,1	1,4
produkcja papieru i wyrobów z papieru	121,7	119,8	13,3
poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	104,4	96,8	1,2
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	79,7	86,2	11,1
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	119,4	113,7	9,6
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surow- ców niemetalicznych	94,3	102,0	1,4
produkcja wyrobów z metali ^Δ	115,2	105,6	8,5
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	118,0	100,4	2,7
produkcja mebli	117,0	114,4	3,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	97,5	119,2	2,2

Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) w listopadzie 2013 r. wyniosła 645,8 mln zł i była wyższa o 9,5% niż w listopadzie 2012 r. i niższa o 23,0% niż w październiku br. (przed rokiem spadek odpowiednio o 8,5% i o 9,8%).

W listopadzie br. wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego ukształtowała się na poziomie 28,8 tys. zł i była o 14,9% wyższa niż przed rokiem. W tym samym okresie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w budownictwie wzrosło o 3,8%, a przeciętne zatrudnienie spadło o 4,7%.

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) w listopadzie 2013 r. ukształtowała się na poziomie 377,9 mln zł (tj. 58,5% ogółu produkcji sprzedanej budownictwa) i była wyższa o 4,2% w porównaniu z listopadem 2012 r. (przed rokiem wyższa o 8,9%). Wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku odnotowano w podmiotach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 48,0%).

Dynamika i struktura produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2013	I–XI 2013	
	analogiczny okres roku poprzedniego =100	w odsetkach	
O g ó ł e m	104,2	106,4	100,0
Budowa budynków ^Δ	95,8	87,9	36,9
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	86,4	119,1	33,6
Roboty budowlane specjalistyczne	148,0	124,3	29,5

W porównaniu z październikiem 2013 r. produkcja budowlano-montażowa w województwie kujawsko-pomorskim zmniejszyła się o 38,9%. Spadek zanotowano w dwóch działach budownictwa, tj. w jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 65,4%) oraz w podmiotach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 18,6% mniej), natomiast wzrost wystąpił w podmiotach, których głównym rodzajem działalności jest budowa budynków (o 6,4% w skali miesiąca).

W okresie styczeń-listopad br. produkcja budowlano-montażowa wyniosła 3413,7 mln zł, co oznacza wzrost o 6,4% w stosunku do analogicznego okresu 2012 r. (przed rokiem wzrost o 2,4%).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W listopadzie br. w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku w województwie kujawsko-pomorskim zwiększyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania (wzrost o 15,7%), zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia oraz mieszkań których budowę rozpoczęto (spadek odpowiednio: o 23,9%, o 6,8%).

Według wstępnych danych⁴, w listopadzie br. **przekazano do użytkowania** 730 mieszkań, o 99 (tj. o 15,7%) więcej niż przed rokiem. W budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem przekazano o 56,9% więcej mieszkań, spadek odnotowano natomiast w budownictwie indywidualnym (o 5,0%). Najwięcej mieszkań w badanym miesiącu przekazali inwestorzy indywidualni — 359 lokali (49,2% ogólnej liczby oddanych mieszkań). Ponadto oddano do użytkowania 339 mieszkań w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (46,4%) oraz 32 mieszkania zakładowe (4,4%). W badanym miesiącu nie oddano do użytkowania mieszkań spółdzielczych, komunalnych i społecznych czynszowych.

⁴ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

DYNAMIKA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA
(analogiczny okres 2010 = 100)

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie kujawsko-pomorskim w listopadzie br. stanowią 5,6% efektów krajowych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w okresie styczeń–listopad br. kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania oddane do użytkowania			Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–XI 2012 = 100	
O g ó ł e m	5808	100,0	105,1	104,0
Indywidualne	3764	64,8	108,8	130,1
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	1745	30,0	98,5	57,7
Komunalne	172	3,0	117,8	35,2
Spółeczne czynszowe	60	1,0	41,7	48,4
Zakładowe.....	67	1,2	22 razy	69,9

W okresie styczeń–listopad br. oddano do użytkowania 5808 mieszkań, tj. o 5,1% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W budownictwie zakładowym, komunalnym oraz indywidualnym odnotowano wzrost liczby zrealizowanych mieszkań, mniej natomiast powstało mieszkań społecznych czynszowych oraz przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem.

W okresie styczeń–listopad br. **przeciętna powierzchnia** mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 104,0 m² i była mniejsza o 1,0 m² niż w analogicznym okresie ub. roku. Największe mieszkania wybudowali inwestorzy w budownictwie indywidualnym. Wzrost przeciętnej powierzchni zrealizowanego mieszkania odnotowano w budownictwie społecznym czynszowym oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem. Mieszkania przekazane do użytkowania w budownictwie zakładowym, indywidualnym oraz komunalnym były mniejsze niż przed rokiem.

Najwięcej mieszkań w tym okresie przekazano do użytkowania w Bydgoszczy (919), w Toruniu (681) oraz w powiecie bydgoskim (672) i w toruńskim (620); najmniej w powiatach: radziejowskim (44), wąbrzeskim (56), sępoleńskim (74) oraz mogileńskim (79 mieszkań).

Mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej powstały w powiecie świeckim (147,2 m²), bydgoskim (146,6 m²) oraz grudziądzkim (146,0 m²). Najmniejsze lokale czyli poniżej 80 m², przekazano, we Włocławku (59,1 m²), w Toruniu (69,7 m²), w Bydgoszczy (70,3 m²) i w Grudziądzu (79,5 m²).

**MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG POWIATÓW
W OKRESIE STYCZEŃ-LISTOPAD 2013 R.**

W listopadzie br. starostwa powiatowe wydały **pozwolenia na budowę** 382 mieszkań i było to o 23,9% mniej niż w analogicznym miesiącu ub. roku. Najwięcej pozwoleń (64,1% ogólnej liczby) dotyczyło mieszkań w budownictwie indywidualnym.

W badanym miesiącu zmniejszyła się w skali roku liczba **mieszkań, których budowę rozpoczęto** (o 6,8%, do poziomu 369). Większość mieszkań, bo 51,5%, budowanych było przez inwestorów indywidualnych.

Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia i mieszkań, których budowę rozpoczęto **w okresie styczeń–listopad br.** kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–XI 2012 = = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–XI 2012 = = 100
O g ó ł e m	5968	100,0	88,0	5475	100,0	92,9
Indywidualne	3405	57,1	85,3	3323	60,7	87,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2311	38,7	89,2	1993	36,4	105,6
Komunalne	152	2,5	170,8	110	2,0	107,8
Spółeczne czynszowe	—	x	x	48	0,9	61,5
Zakładowe	100	1,7	x	1	0,0	3,0

W ciągu jedenastu miesięcy br. wśród mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia i wśród których rozpoczęto budowę ponad połowę stanowiły mieszkania budownictwa indywidualnego.

RYNEK WEWNĘTRZNY

W listopadzie 2013 r. w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano w ujęciu rocznym wzrost (w cenach bieżących) **sprzedaży detalicznej** (o 3,8%) i wzrost sprzedaży **hurtowej** (o 2,5%).

W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku największy wzrost **sprzedaży detalicznej** (zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) zanotowano w grupach: włókno, odzież, obuwie (o 42,5%), pozostałe (o 25,5%), farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 13,5%) oraz pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 7,5%). Wśród badanych grup produktów największy spadek w ujęciu rocznym dotyczył: prasy, książek, pozostałej sprzedaży w wyspecjalizowanych sklepach (o 11,3%), żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 9,3%) oraz mebli, RTV, AGD (o 1,8%).

W porównaniu z październikiem br. przychody ze sprzedaży detalicznej spadły o 7,8%. Wśród grup o największym udziale w ogólnej wartości sprzedaży detalicznej najbardziej spadła sprzedaż w grupach: żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 10,9%), pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 7,2%), paliwa (o 6,8%) oraz pozostałe (o 6,4%). Wzrost sprzedaży zanotowano w grupie meble, RTV, AGD (o 6,3%). Sprzedaż detaliczna w okresie styczeń-listopad br. była o 3,6% wyższa niż w analogicznym okresie 2012 r.

Dynamika i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2013	I–XI 2013	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach	
O g ó ł e m^a	103,8	103,6	100,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	99,4	112,9	12,6
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	100,7	97,9	12,4
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	107,5	97,7	1,4
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	90,7	91,1	36,2
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	113,5	111,1	5,1
Włókno, odzież, obuwie	142,5	111,8	2,8
Meble, RTV, AGD	98,2	102,0	1,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	88,7	94,4	3,3
Pozostałe	125,6	127,0	21,2

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych. Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych w listopadzie 2013 r. była o 9,3% niższa niż przed miesiącem i o 2,2% wyższa niż przed rokiem, a w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano odpowiednio spadek o 9,4% i wzrost o 2,4%.

Sprzedaż hurtowa w okresie styczeń-listopad 2013 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wzrosła w przedsiębiorstwach handlowych i hurtowych, odpowiednio o 2,8% i o 2,7%.

Opracowanie merytoryczne – Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych (tel. 52 366 93 03);

Ośrodek Badań i Analiz Rynku Pracy

Redakcja merytoryczna, techniczna, korekta, skład komputerowy i grafika:

Ewa Liminowicz, Rafał Lis, Jacek Pruski

– Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych – pod kierunkiem Małgorzaty Rybak

Informatorium: e-mail InformatoriumUSBDG@stat.gov.pl, tel. 52 3669400

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2012 r. B – 2013 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^a (w tys. osób)	A	245,2	244,4	243,8	243,6	243,9	243,7	243,7	242,8	243,4	243,3	242,6	241,7
	B	243,2	243,2	242,8	241,8	241,3	241,0	240,5	240,8	241,4	241,7	241,2	
poprzedni miesiąc = 100	A	100,3	99,7	99,8	99,9	100,1	99,9	100,0	99,7	100,3	99,9	99,7	99,6
	B	100,6	100,0	99,8	99,6	99,8	99,9	99,8	100,1	100,2	100,1	99,8	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	99,3	99,2	99,1	98,9	99,0	99,0	98,9	98,8	99,3	99,6	99,0	98,9
	B	99,2	99,5	99,6	99,3	98,9	98,9	98,7	99,2	99,2	99,3	99,4	
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób; stan w końcu okresu)	A	148,3	151,5	149,5	144,5	141,0	137,9	136,4	136,5	137,3	138,4	142,4	148,8
	B	159,0	161,6	159,1	155,0	150,6	145,8	143,8	142,7	143,5	143,1	146,7	
Stopa bezrobocia ^b (w %; stan w końcu okresu)	A	17,8	18,1	17,9	17,4	17,1	16,7	16,6	16,6	16,7	16,8	17,3	18,1
	B	19,0	19,3	19,0	18,6	18,2	17,7	17,5	17,4	17,5	17,4	17,8	
Oferty pracy (zgłoszone w ciągu miesiąca)	A	3303	3032	6410	5087	5011	5353	4112	5440	5784	4523	3307	2254
	B	4605	6403	6806	5781	5159	5121	5999	5580	5190	4798	4013	
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy (stan w końcu okresu)	A	64	77	53	59	53	47	59	41	49	63	73	113
	B	56	50	57	53	51	45	43	40	46	51	55	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	A	2998,35	2999,69	3133,11	3038,66	3020,78	3106,16	3169,78	3080,30	3083,35	3143,06	3137,30	3229,86
	B	3072,81	3094,86	3176,72	3133,14	3092,06	3224,03	3266,61	3206,87	3209,64	3256,21	3251,53	
poprzedni miesiąc = 100	A	93,5	100,0	104,4	97,0	99,4	102,8	102,0	97,2	100,1	101,9	99,8	103,0
	B	95,1	100,7	102,6	98,6	98,7	104,3	101,3	98,2	100,1	101,5	99,9	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	105,8	106,7	106,6	101,7	103,8	103,6	105,4	102,7	102,0	103,0	102,5	100,7
	B	102,5	103,2	101,4	103,1	102,4	103,8	103,1	104,1	104,1	103,6	103,6	
Wskaźniki cen:													
towarów i usług konsumpcyjnych ^c :													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	104,3	.	.	104,0	.	.	103,7	.	.	103,0
	B	.	.	101,4	.	.	100,8	.	.	100,6	.	.	

^a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, szacowanej na koniec każdego miesiąca. ^c W kwartale.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2012 r. B – 2013 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźniki cen (dok.):												
skupu ziarna zbóż:												
poprzedni miesiąc = 100 A	103,2	101,9	101,6	112,7	102,2	96,1	97,9	96,8	102,4	99,9	105,9	104,4
B	98,5	101,1	95,1	100,9	95,2	94,0	88,7	83,8	106,0	106,3	103,1	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	91,7	89,7	90,8	100,9	99,3	94,8	105,9	111,4	116,9	118,6	125,6	127,0
B	121,2	120,3	112,5	100,7	93,8	91,8	83,1	72,0	74,5	79,2	77,1	
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt):												
poprzedni miesiąc = 100 A	109,6	99,8	94,4	101,8	97,9	103,6	98,9	104,3	101,4	96,9	99,9	101,2
B	100,7	99,5	96,1	101,1	95,3	99,7	98,5	101,0	100,6	98,9	99,6	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	126,6	121,7	110,7	105,7	110,2	106,1	110,1	109,8	112,4	109,4	107,1	109,3
B	100,4	100,0	101,8	101,2	98,5	94,8	94,5	91,5	90,8	92,6	92,4	
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:												
poprzedni miesiąc = 100 A	91,6	112,4	99,9	101,0	100,5	105,9	96,8	102,2	102,4	98,8	96,0	91,5
B	93,9	102,6	103,3	98,0	97,2	108,3	104,2	103,4	99,7	97,1	93,5	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	138,1	146,9	138,3	131,4	132,2	136,6	125,1	127,2	122,2	120,9	114,7	97,2
B	99,8	91,0	94,1	91,4	88,3	90,3	97,2	98,4	95,7	94,1	91,6	
Relacje cen skupu ^a żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta A	6,6	7,6	7,5	7,0	7,2	7,6	8,0	8,2	8,0	8,5	8,1	6,7
B	6,8	7,1	7,8	8,0	7,5	7,9	8,7	11,0	12,4	12,4	9,7	
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (w cenach stałych):												
poprzedni miesiąc = 100 A	97,0	93,4	110,0	93,7	101,7	95,3	98,7	106,3	102,7	109,8	94,8	82,7
B	108,4	95,2	109,7	97,0	103,2	101,8	105,9	97,3	104,3	107,3*	98,3	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	113,9	108,0	101,4	104,2	107,5	99,4	102,8	97,9	90,5	103,7	94,6	84,0
B	93,8	95,6	95,3	98,6	100,1	106,8	114,6	104,9	106,5	104,1*	107,9	
Produkcja budowlano-montażowa ^b (w cenach bieżących):												
poprzedni miesiąc = 100 A	35,5	85,0	135,3	130,2	110,8	105,4	86,2	119,7	98,1	119,0	95,7	107,7
B	36,2	109,7	107,9	131,2	144,3	101,1	122,2	83,4	113,1	167,2	61,1	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	140,7	119,0	97,1	123,8	95,0	91,4	97,2	99,6	75,4	94,2	108,9	77,0
B	78,6	101,4	80,8	81,5	106,1	101,8	144,4	100,7	116,2	163,2	104,2	

a Ceny bieżące bez VAT. b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2012 r. B – 2013 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	540	977	1309	1776	2166	2783	3277	3707	4323	4895	5526	6358
	B	668	1287	1964	2323	2759	3241	3675*	4144*	4611*	5078*	5808	
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	118,9	111,1	94,8	108,4	96,6	106,5	106,2	99,7	102,5	100,5	98,7	98,9
	B	123,7	131,7	150,0	130,8	127,4	116,5	112,1*	111,8*	106,7*	103,7*	105,1	
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	77,3	102,2	122,7	99,2	93,5	101,3	100,0	100,1	98,8	109,6	89,9	106,7
	B	86,5	96,6	119,7	102,2	96,5	97,9	101,2	98,7	94,6	107,7	92,2	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	103,9	107,9	107,8	101,6	104,8	103,6	102,6	99,6	100,4	105,0	95,7	94,8
	B	106,1	107,6	105,0	108,2	111,6	107,8	109,1	107,4	102,9	101,1	103,8	
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^b :													
brutto ^c (w %)	A	.	.	5,1	.	.	4,7	.	.	4,2	.	.	3,5
	B	.	.	5,2	.	.	5,5	.	.	5,5	.	.	
netto ^d (w %)	A	.	.	4,0	.	.	3,8	.	.	3,4	.	.	2,9
	B	.	.	4,2	.	.	4,6	.	.	4,7	.	.	
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^b (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	368,0	.	.	959,8	.	.	1606,3	.	.	2270,7
	B	.	.	495,8	.	.	1073,7	.	.	1781,9	.	.	
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	87,6	.	.	101,5	.	.	99,0	.	.	89,0
	B	.	.	134,7	.	.	111,9	.	.	110,9	.	.	
Podmioty gospodarki narodowej ^e w rejestrze REGON (stan w końcu okresu)	A	183626	183688	184215	184571	184959	185329	185629	186061	186595	187002	187505	187996
	B	187839	188015	188129	188085	188532	189244	189825	190279	190435	190534	190958	
w tym spółki handlowe	A	11991	12047	12117	12166	12232	12289	12342	12401	12443	12516	12573	12654
	B	12721	12801	12867	12931	13011	13078	13162	13209	13266	13361	13423	
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	1728	1737	1743	1742	1740	1737	1750	1753	1751	1756	1758	1762
	B	1766	1770	1767	1762	1764	1767	1773	1769	1777	1780	1787	

^a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane są prezentowane narastająco. ^c Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. ^d Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. ^e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.